

Ebre

Els dos himnes 'A Gandesa' sobre la gesta heroica de l'any 1838

ANTON MONNER
Cronista de Gandesa

Crònica

El festival Proto-fest recupera i interpreta les partitures de Ramon Carnicer, sobre la situació tràgica que va viure la capital de la Terra Alta durant la primera guerra carlina, amb els atacs del general Cabrera i la defensa dels liberals

Inclòs dins el programa de Proto-fest de Tortosa, s'ha celebrat a la plaça de l'Absis de la Catedral de la capital de l'Ebre un acte de gran qualitat cultural que comença amb uns parlaments de l'historiador Roc Salvadó i del musicòleg David Matheu i acabà amb un excel·lent concert participatiu d'obres inèdites *A Gandesa*, sota la batuta del director Francesc Valdecabres i la participació del Cor Pedrell com a cor pilot.

L'historiador Roc Salvadó explicà la situació tràgica que va viure Gandesa entre els anys 1836 i 1838, durant la primera guerra carlina, i els atacs del general Cabrera i la defensa a ultrança, dels liberals apostats a la població, cap del partit judicial i cruïlla de comunicacions interiors entre Tortosa, la zona dels Ports i Morella.

La guerra va durar 7 anys i fou ben significativa a la diòcesi, on la població era de majoria carlina i únicament restaren liberals Tortosa, amb una guarnició de 800 soldats, i Gandesa, amb uns 200 però assistits per 600 aguerrits voluntaris dirigits pel jutge Cayetano Arrea i els capitans Tomàs Tarragó de Vilalba i Pablo Figueras de Batea. Durant dos anys els gandesans van resistir les escomeses de les tropes carlines de milers de soldats fins que, el 2 de març del 1838, hagueren de fugir bona part dels seus habitants per refugiar-se a Mequinensa, on van viure 28 mesos passant penúries, amb l'ajuda directa d'aquesta població i un petit salari que rebren del govern. Gandesa va rebre 1.800 canonades i la població va quedar pràcticament destruïda. Els carlins, quan hi entraren després de dos anys, s'apoderaren de tot el que trobaren, cremaren les portes de les cases i la població va quedar pràcticament arruïnada.

Contrastant amb la depriment situació econòmica de Gandesa, la seva fama s'escampà arreu d'Espanya. A Sevilla posaren el nom de Gandesa a uns dels

El concert celebrat a la plaça de l'Absis de Tortosa. FOTO: PROTO-FEST

El concert, sota la batuta de Francesc Valdecabres i la participació del Cor Pedrell, és fruit de la recerca impulsada per l'historiador Roc Salvadó i el músic David Matheu

seus carrers principals. A les Corts espanyoles fou aprovada per unanimitat, el dia 25 de juny del 1838, una proposta de llei sobre la reedificació i premis a la ciutat de Gandesa. El primer article imposà a l'erari públic la reedificació de Gandesa. Al segon, l'erecció d'un monument a la plaça amb la inscripció '*Gandesa reedificada per la Patria agraïda*'. I el tercer atorgà als voluntaris defensors una paga de mobilitzats en temps de guerra. I Gandesa passà de vila a ciutat, amb el títol de '*Muy Leal, Heroica e Inmortal Ciudad de Gandesa*'.

La glòria de Gandesa esdevingué popular a Madrid. Poetes notables com Hartzembusch i Manuel Bretón de los Herreros li dedicaren versos patriòtics i músics com Ramon Carnicer, director del Conservatori de Música de Madrid i empresari teatral, amb l'afany de recaptar diners per ajudar els gandesans, van iniciar campanyes culturals, ben secundades pels madri-

lenys. Amb els versos de Bretón i la música de Carnicer es van compondre dos himnes *A Gandesa*, per exaltar les virtuts dels resistents gandesans. La funció extraordinària es va celebrar al Teatre del Príncep, amb l'assistència de la reina Cristina i posteriorment es representà en altres teatres de la capital.

Aquests dos himnes *A Gandesa* mai havien estat representats a Catalunya i estaven desapareguts. Gràcies a la recerca de Roc Salvadó i David Matheu, s'han recuperat les partitures de l'Arxiu de l'Ajuntament de Madrid i han estat representades amb la màxima solemnitat a la plaça de l'Absis tortosina sota la batuta del director Valdecabres i la participació del Cor Pedrell. Es tracta d'una troballa gràcies a la investigació dels dos mestres i al mes de novembre es representaran a Gandesa, on per primer cop els seus ciutadans podran gaudir de l'excel·lent concert de Carnicer i els versos de Bretón.

Mobilitat

L'Aldea amplia la xarxa de carril bici

N. S.
L'ALDEA

El nou tram de carril bici suma 500 metres i incorpora elements de seguretat. S'ha urbanitzat amb arbres per fer ombra, papereres i bancs

Amb l'objectiu de fomentar la mobilitat sostenible i adaptar la via pública a les necessitats dels habitants del municipi, l'Ajuntament de l'Aldea ha ampliat la xarxa de carril bici. El nou tram, entre el passeig de Carvallo i el camí de l'Ermita, suma uns 500 metres més a la xarxa existent.

El nou carril bici ha estat dotat d'elements de protecció per garantir la seguretat de tots els usuaris i usuàries, especialment els més vulnerables, com ara els nens i la gent gran. A més, s'han plantat 32 arbres al llarg del recorregut, contribuint a la millora visual i oferint zones d'ombra per als ciclistes i els vianants. També s'hi afegirà mobiliari urbà,

La xarxa s'ha ampliat per tal de fomentar la mobilitat sostenible i saludable

com ara bancs i papereres.

Ealcalde de l'Aldea, Xavier Royo, assenyala que «el nou tram connecta amb la xarxa existent que inclou l'avinguda Catalunya, l'ajuntament i els carrils que s'uneixen al camí de l'Ermita i el passeig de Carvallo. D'aquesta manera, creem una xarxa contínua que facilita el desplaçament en bicicleta per tot el municipi».

Una mobilitat més verda

Royo celebra la finalització de l'actuació, que permetrà una mobilitat més verda i saludable. «Estem molt contents de poder oferir als ciutadans una millora i transformació l'entorn del municipi. També la possibilitat de proporcionar més opcions per passejar a peu o amb bici pel poble. La xarxa de carrils bici és un reflex del nostre compromís amb un futur més verd i saludable per a tothom».